MIKC Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola “Saules skola”

Mācību priekšmets:
Žanru izmantošana foto darbu veidošanā

Specialitāte: **Fotogrāfs**
3. kurss

«Profesijas portrets»
Metodiskā izstrādne

Izstrādnes autors: **Aivars Bulis**

Daugavpils
2026

ANOTĀCIJA

AIVARS BULIS

«PROFESIJAS PORTRETS»

Sasniedzamais rezultāts: Audzēkņa patstāvīgi veidots žanra portrets, kas atklāj cilvēka nodarbošanos.

Mērķauditorija (programmas nosaukums, kurss vai pedagogi): 3. kursa Fotogrāfijas nodaļas audzēkņi

Metodiskās izstrādnes praktiskais pielietojums: uzdevums «Žanru izmantošana foto darbu veidošanā» mācību priekšmetam

Uzskates un citi mācību līdzekļi: interneta vidē pieejamie tēmai atbilstošie fotoattēli un fotosēriju apraksti, iepriekšējo gadu audzēkņu veiksmīgāko darbu paraugi

Metodiskās izstrādnes aktualitāte/novitāte: radošs darbs, kas audzēkņus iepazīstina ar žanra portreta fotogrāfijas izveides praktiskajiem, kompozicionālajiem un estētiskajiem principiem

SATURS

IEVADS……..……..4

1. SAGATAVOŠANĀS DARBS.....……...5

2. UZDEVUMA APRAKSTS....…….....7

SECINĀJUMI……...…..8

LITERATŪRAS SARAKSTS……...……..9

PIELIKUMI.....10

IEVADS

Modulī «Žanru izmantošana foto darbu veidošanā» audzēkņiem ir jāapgūst dažādu portreta veidu fotografēšana, tādējādi paplašinot savas profesionālās spējas. Visas šīs prasmes vislabāk var apgūt veicot praktiskus fotografēšanas uzdevumus.

Viens no šādiem uzdevumiem ir žanra jeb profesijas portreta fotografēšana. Šī uzdevuma ietvaros audzēkņiem fotogrāfijās jāataino konkrēta cilvēka nodarbošanās, attēlojot viņu savā ierastajā darba vidē.

1. SAGATAVOŠANĀS DARBS

1. Skolotājs iepazīstina audzēkņus ar uzdevumu izskaidrojot darba procesu un sasniedzamos mērķus.
2. Audzēkņi tiek iepazīstināti ar informāciju, kas attiecas uz žanra portreta fotogrāfijas tehniskajiem un estētiskajiem kritērijiem.
3. Kā iedvesmas avoti tiek parādīti citu autoru darbi, kas darbojas žanra portretu fotogrāfijā. Tāpat tiek prezentēti veiksmīgākie iepriekšējo gadu skolas audzēkņu darbi ar šo uzdevumu.
4. Skolotājs audzēkņiem izstāsta darba etapus un paskaidro labākos piegājienus šī uzdevuma veikšanai.

Kas ir žanra (profesijas) portrets?

Žanra fotoportrets ir fotogrāfijas veids, kas apvieno portretu un žanra fotogrāfiju.
Tas ne tikai parāda cilvēka izskatu, bet arī atklāj viņa nodarbošanos vai ikdienas darba vidi.

Atšķirībā no klasiskā portreta, kur galvenā uzmanība ir cilvēka sejai un personībai,
žanra fotoportretā svarīga ir arī darbība vai situācija, kurā cilvēks atrodas.

Piemēri:

- *Pavārs fotografēts virtuvē darba laikā.*
- *Mūziķis mēģinājumā ar savu instrumentu.*
- *Zemnieks laukā ražas novākšanas laikā.*
- *Mākslinieks savā darbnīcā pie darba.*

Žanra fotoportreta raksturīgās iezīmes:

- *Cilvēks ir galvenais objekts.*
- *Redzama vide, kas stāsta par viņu.*
- *Bieži attēlota darbība vai nodarbošanās.*
- *Fotogrāfija veido stāstu par cilvēku, nevis tikai parāda viņa ārieni.*

2. UZDEVUMA APRAKSTS

1. Audzēkņiem ir jāuzmeklē modelis- cilvēks ar kādu konkrētu, specifisku profesiju, kuru būtu interesanti vizuāli ilustrēt fotogrāfijā.
2. Audzēknis veic pārrunas ar modeli un vienojas par fotosesijai piemērotu laiku viņa darba vietā.
3. Norunātajā laikā audzēknis ar nepieciešamo foto aprīkojumu ierodas konkrētā cilvēka darba telpās un veic portretu fotografēšanu, koncentrējoties gan uz paša cilvēka, gan viņa ierastās darba vides atainošanu.
4. Skolā audzēknis atlasa veiksmīgākos portretu kadrus un veic izvēlēto fotogrāfiju digitālo apstrādi, kas sevī ietver arī nelielu modeļa retušu.
5. Darba noslēgumā tiek izveidoti divi žanra (profesijas) portreti, kas ataino profesionāli viņa darba vidē, kurus vēlāk varētu izmantot kā žurnāla intervijas ilustratīvo materiālu.

SECINĀJUMI

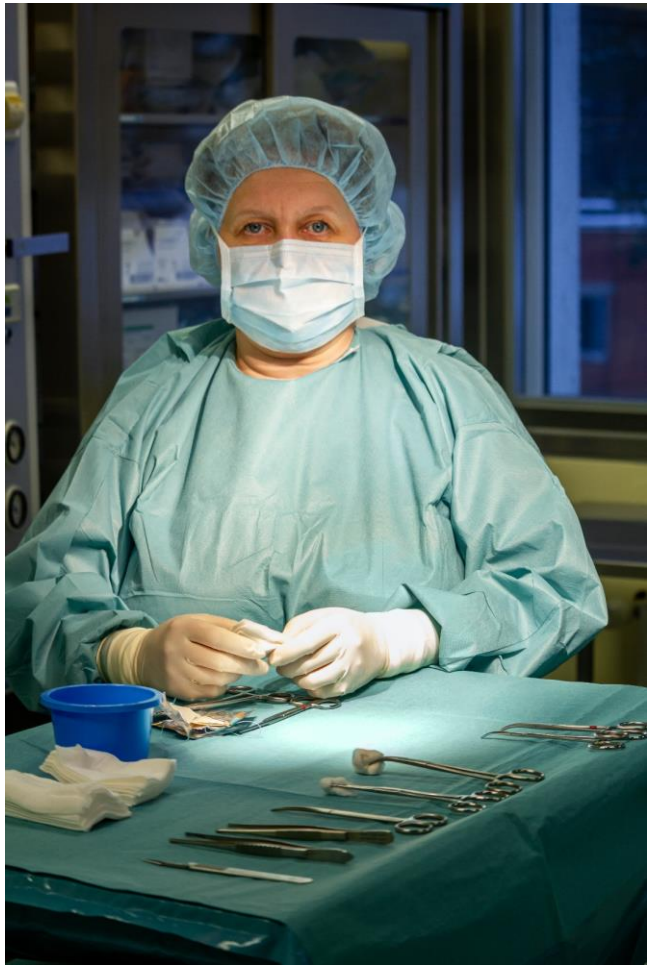
- Šis uzdevums ļauj audzēkņiem praktiskā darbā apgūt žanra portretu kompozīcijas, pozēšanas, atlases un digitālās apstrādes paņēmienus.
- Veicot uzdevumu audzēkņi apgūst portretu fotografēšanu iekštelpās dažādos apgaismojuma apstākļos, kā arī cilvēka veiksmīgu atainošanu nestandarta darba vidē.
- Uzdevums audzēkņiem palīdz labāk izprast žanra portretu specifiku, kas ne tikai parāda cilvēka izskatu, bet arī atklāj viņa nodarbošanos un ikdienas vidi.

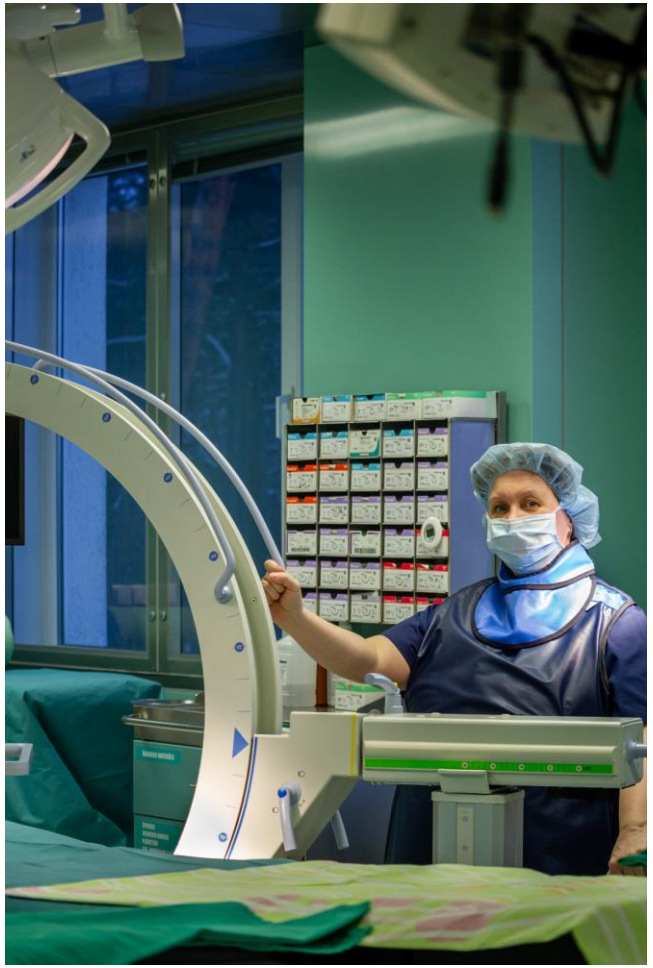
LITERATŪRAS SARAKSTS

- Cornfield J., *Environmental Portraiture.* Routledge. 2019
- Hurter B., *Portrait Photographer's Handbook.* Amherst Media. 2007
- Valind E., *Portrait Photography: From Snapshots to Great Shots.* Peachpit Press. 2014
- Heisler G., *50 Portraits: Stories and Techniques from a Photographer's Photographer.* Amphoto Books. 2013

PIELIKUMI

Audzēkņu darbi

Autors: E. Grundmane

PIELIKUMI

Audzēkņu darbi

Autors: Ļ. Nikolajevs

PIELIKUMI

Audzēkņu darbi

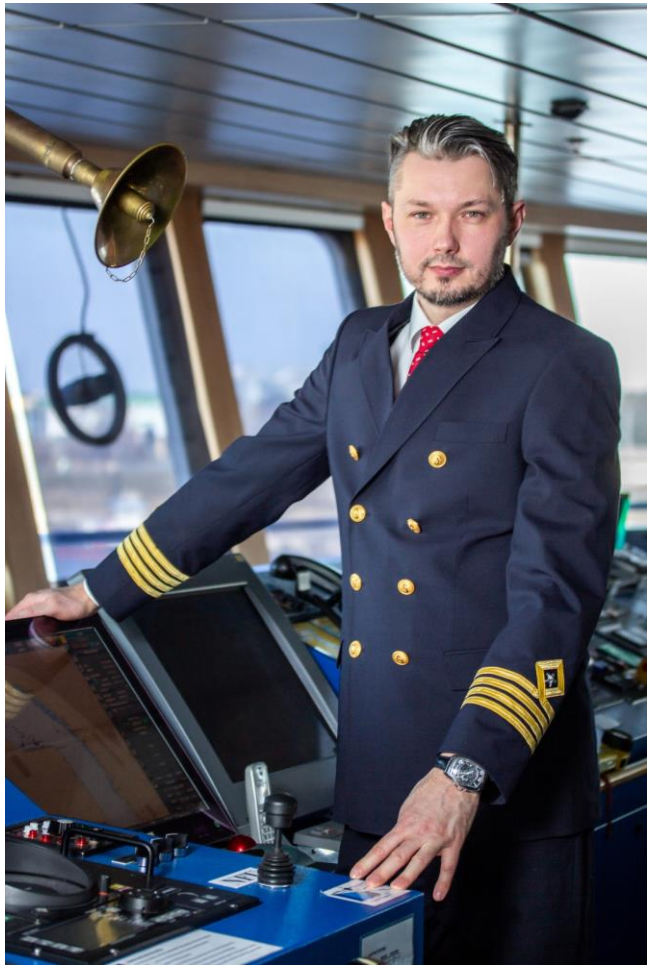

Autors: V. Kozlova

PIELIKUMI

Audzēkņu darbi

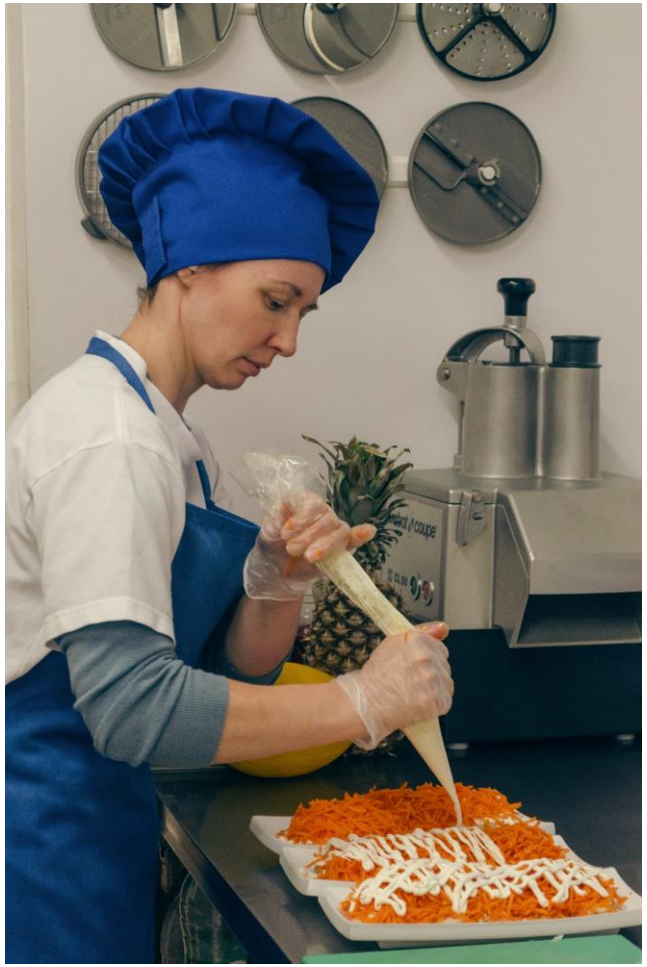

Autors: S. Verdiņa

PIELIKUMI

Audzēkņu darbi

Autors: M. Barkovska

PIELIKUMI

Audzēkņu darbi

Autors: R. Bogdanovičs

PIELIKUMI

Audzēkņu darbi

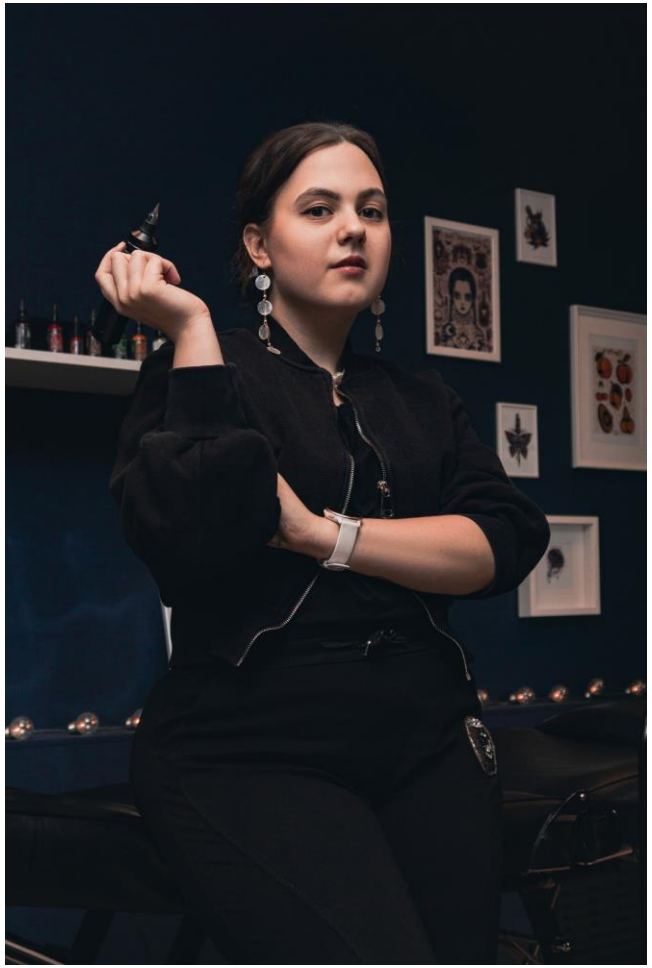

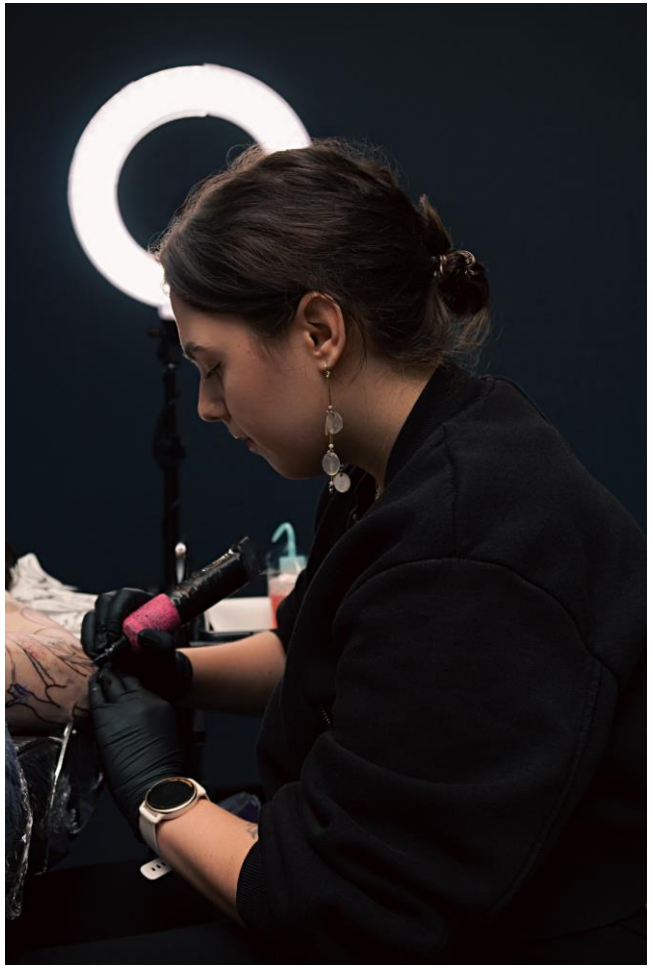

Autors: V. Vaišļa

PIELIKUMI

Audzēkņu darbi

Autors: V. Kravcova

PIELIKUMI

Audzēkņu darbi

Autors: V. Grebeņuka